

TAJNÉ

STATNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze

ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ

Důvod: 490/2 - NSO/80

Výtisk číslo: 25

PhDr. Alena Nocková

Datum: 4.2.02

Podpis: (M)

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE

43

Č. j.: inf. /03224/ 43
Počet listů: 11 + 3
Počet výtisků: 26
Den vydání: 9. června 1988

OBSAH

Informace o politické situaci
v krajích

Informace o politické situaci v krajích

Podle zpráv krajských /městských/ výborů je úsilí stranických orgánů a organizací soustřeďováno na realizaci závěrů 7. a 9. zasedání ÚV KSČ i usnesení stranických konferencí a výročních členských schůzí. Ke sjednocení postupu jsou využívány různé porady, aktivity a semináře, organizované v krajích i okresech. Do rozhodujících organizací jsou delegováni zkušení funkcionáři, někde i pracovní skupiny, s cílem pomoci zabezpečit konkrétně stanovený úkol a aktivizaci všech komunistů.

Stranické orgány hledají nové přístupy k aktivizaci organizací, aktivu funkcionářů i aparátu strany. Například v obvodě Bratislava I. bylo přistoupeno k přehodnocení struktury a činnosti komisí obvodního výboru. Připravované změny se uskutečňují v souladu s potřebou zefektivnění stranické práce. OV KSČ Česká Lípa /Severočeský kraj/ zveřejnil v rámci přípravy svého červnového zasedání stanovisko k uplatňování vědeckotechnického rozvoje v podnicích a závodech. Kromě konkrétních připomínek a námětů k současnému stavu ukázala anketa například v ZPA Nový Bor na závažné nedostatky ve využívání diferencovaného odměňování vývojových pracovníků, ve Vagonce Česká Lípa v kádrové práci, které zapříčiňují odchod zkušených pracovníků a snižují pracovní iniciativu. Předsednictvo OV KSČ v Českém Krumlově /Jihočeský kraj/ prosazuje zejména individuální práci s komunisty. Byla stanovena zásada, že každý člen strany a zejména řídící pracovníci i funkcionáři musejí být k realizaci usnesení zavázáni konkrétními úkoly, z jejichž plnění budou skládat účty. Na úrovni jednotlivých tajemníků se uskutečnily individuální konzultace s řediteli a vedoucími pracovníky, za účasti předsedů ZO KSČ a projednány úkoly, se kterými vystoupí na červnových členských schůzích. Středem pozornosti jsou přitom otázky konkrétní práce s lidmi a jejich zainteresování na dosažených hospodářských výsledcích. Obdobné příklady uvádějí i další krajské výbory.

Na úrovni ZO se závěry 9. zasedání ÚV dostaly na program jednání většiny členských schůzí zatím ve formě informace.

Stranickým výborům nebo ustaveným skupinám bylo uloženo doplnit v jejich duchu usnesení výročních členských schůzí a projednat je na červnových členských schůzích. Například v Jihomoravském kraji se v dubnu závěry tohoto zasedání zabývalo 29 % členských schůzí, většinou informativně. Situace se nezměnila ani v květnu, kde například v tzv. panelových organizacích /vzorok krajské organizace/ to bylo jen 38 % stranických schůzí, jednalo se většinou o seznámení a deklarativní přihlášení se k závěrům. Do podmínek ZO je v květnu konkretizovalo pouze 3,5 % organizací. V okrese Kroměříž je v květnu mělo na programu z 23 rozhodujících výrobních organizací jen 7. Více než polovina ZO KSČ je zatím neprojednala. Obdobné zkušenosti jsou i v okresech Blansko a Vyškov. Městský výbor KSS Bratislava podobně konstatuje, že ZO tradičně čekají na linii okresních výborů strany a nepřístupují k usnesení nejvyššího orgánu iniciativně. Prosazení tohoto požadavku si vyžádá úsilí zejména OV KSS.

Určitým pozitivním jevem je, jak ukazují poznatky krajských /městských/ výborů KSČ, že stranické orgány stojí v čele zabezpečování procesu přestavby, napomáhají seznamovat členskou základnu s připravovanou novou organizační strukturou pracovišť, aktivizují komunisty. Vedle strukturálních změn je věnována pozornost přípravě voleb samosprávných orgánů, ředitelů státních podniků. Tam kde se volby již uskutečnily, hodnotí KV pozitivně jejich zabezpečení i průběh a dokládají to konkrétními příklady.

O atmosféře na pracovištích při uskutečňování přestavby ústředních orgánů informuje MěV KSS Bratislava. V diskusích se vyslovují pochybnosti, zda snížení aparátu ústředních orgánů vyřeší problémy řízení, vyskytují se otázky, proč po kritice resortů vedoucí představitelé zůstali ve funkcích a odcházejí ti co o ničem nerozhodovali. Odchod pracovníků v důsledku snížení se chápe jako odchod pro neschopnost a to mnozí těžce nesou. Jsou kladeny otázky, kde najdou zaměstnání pracovníci ministerstev, když se snižují počty v podřízených jednotkách, respektive ruší se střední články řízení. Kritické hlasy jsou na hromadné sdělo-

vací prostředky, které podle mínění lidí vytvářejí nesprávnou atmosféru ve veřejnosti, když pracovníky ústředních orgánů stavějí do světla byrokratů, neschopných pochopit nové myšlení.

Při zabezpečování úkolů státního plánu se projevuje aktivnější prosazování kursu efektivnosti v řízení hospodářské činnosti. Zpravidla tam, kde nastoupilo nové vedení a kde probíhá komplexní experiment, je větší zájem o ekonomické výsledky a angažovanější je i přístup k plnění pracovních úkolů. Například v Praze v k. p. Tesla Holešovice, Janka Radotín i dalších, jsou podávány návrhy na modernizaci a rekonstrukci závodů i provozů. Narážejí však na problémy jako například neplnění termínů ze strany stavebních organizací, nedostatek finančních prostředků, obtížné zajišťování potřebné techniky. Na aktivu odborových funkcionářů z experimentujících podniků, který se konal v Jihlavě /Jihomoravský kraj/, účastníci upozorňovali, že plán je nadále rozpracováván indexovou metodou, jsou problémy s plněním stanovených ukazatelů. Nedochází ke snižování výkaznictví, nýbrž naopak vede se podvojně "postaru i ponovu". V n. p. Ton Jihlava upozorňují, že v minulosti existovalo 8 listů mzdových předpisů, nyní v podmínkách experimentu kolem 40.

Krajské výbory informují o předběžných výsledcích plnění ekonomických úkolů v jednotlivých krajích za 5 měsíců a dalším postupu při zabezpečování státního plánu. Uvádějí, že přetrvávají známé problémy a nedostatky, zejména v podnicích a závodech, které se dlouhodobě s nimi nedokáží vyrovnat. Jsou přijímána opatření na vyrovnání vzniklých výpadků.

V zemědělství se výrazně projevuje rozdílný vývoj porostů polních kultur, zapříčiněný především nedostatkem vláhy jak pro obiloviny, okopaniny i píce. V důsledku sucha byla řada porostů cukrovky a dalších plodin zaorána. Na tyto plochy jsou náhradně vysévány zejména kukuřice a luštěniny k zabezpečení objemných krmiv. Ke zlepšení bilance zrnin jsou na zasetých plochách kukuřice, původně určených na siláž, realizována agrotechnická opatření, s cílem využít tyto porosty

ve větším rozsahu pro produkci kukuřice na zrno i dělenou sklizeň. Nedostatek vláhy ohrožuje i výnosy obilovin. Jiho-moravský KV KSČ upozorňuje, že problémy lze očekávat i z jejich nedostatečné ochrany proti chorobám, neboť původní příděl fungicidů je o 30 procent nižší, než dodávky v minulých letech. Celkovým stavem porostů polních kultur v okrese Kladno /Středočeský kraj/ se zabývala komise, složená ze zástupců okresní zemědělské správy, cukrovaru, české státní pojišťovny a dalších. Výsledky prověrky ukázaly, že i přes přijatá opatření ze strany zemědělských podniků, bude letošní úroda o jednu třetinu nižší oproti plánu a rozsah škod činí cca 100 mil. Kčs. Též jihočeský KV KSČ signalizuje o 20 procent nižší výnosy u obilovin v důsledku sucha. V okrese Prešov /Východoslovenský kraj/ rostlinnou výrobu nepříznivě ovlivnily opakující se silné deště, doprovázené místy i krupobitím.

Stranické orgány a organizace věnují zvýšenou pozornost sklizni objemných krmiv, zvláště sena. Orientují zemědělce k zajištění minimálních ztrát již v průběhu senoseče. Například v okrese Jindřichův Hradec /Jihočeský kraj/ byly ustaveny dočasné stranické skupiny, posílena hmotná zainteresovanost pracovních kolektivů na dosažených výsledcích.

Středem zájmu členů strany a ostatních pracujících v zemědělských a potravinářských podnicích jsou otázky, související s přestavbou hospodářského mechanismu. Je poukázováno na to, že na podnikových ředitelstvích panuje určitá nervozita z toho, zda budou či nebudou zachována. Kritizována je skutečnost, že se snižuje jejich zájem o činnost podniků.

Oborový podnik Státní statky Tachov /Západočeský kraj/ provedl čtvrtletní rozbor hospodaření s posouzením otázek zabezpečení tvorby podmínek přechodu na novou soustavu řízení v odštěpných závodech a provozech podniků. V souvislosti s neplněním některých úkolů živočišné výroby dochází k platební neschopnosti, což vede k tendencím neúměrného snižování stavu nezbytných zásob, zvláště průmyslových hnojiv a tím i ohrožení výživy rostlin v následujícím roce. V této souvislosti

bylo upozorněno, že kapacita chemického průmyslu, bez vytvořených zásob v zemědělských podnicích, nebude schopna krýt požadavky zemědělství v roce 1989.

- V současném období pokračuje plečkování a jednocení cukrové řepy, příprava techniky pro žňové práce. Například v Severomoravském kraji zbývá opravit ještě 300 ks sklízecích mlátiček. Jsou vytvářeny podmínky k tomu, aby byly tyto stroje opraveny ve stanoveném termínu. Na přetrvávající nedostatek náhradních dílů pro mechanizační prostředky upozorňují z okresů Považská Bystrica /Středoslovenský kraj/ a Tachov /Západočeský kraj/. V základní organizaci KSČ Agroslužby Jindřichův Hradec /Jihočeský kraj/ bylo kritizováno ukončení výroby postřikovačů. Zároveň bylo uloženo znovu posoudit možnosti jejich výroby. V tomto kraji se projevuje nepříznivý stav ve vývoji zásob vajec /8,4 mil. ks/, což je způsobeno poklesem prodeje v tržní síti a nerealizováním plánovaného vývozu v důsledku snížení jejich ceny na evropském trhu. Předpokládá se, že vývoz vajec a mražené melanž z nich bude realizován se ztrátou 400 tis. Kčs, kterou ponesou počníky. Je to předmětem kritiky pracujících Jihočeských drůbežářských závodů. Přestože od počátku roku usušil podnik navíc 7 mil. ks vajec /index 175 procent/ a jejich nákup je plněn na 103 procenta /index 98 procent/, nepodařilo se daný stav změnit ani přes to, že drůbežářské závody po dohodě se společnými zemědělskými podniky přistoupily k urychlené porážce 150 tis. nosnic.

Názorová hladina lidí je nepříznivě ovlivňována problémy v zásobování vnitřního trhu. Krajské /městské/ výbory strany ve zprávách konstatují, že nedochází k výraznějším kvalitativním změnám. Nadále přetrvávají nedostatky, uváděné v předchozích informacích. Spotřebitelská poptávka není uspokojována u různých druhů potravinářského, průmyslového a spotřebního zboží. Občané kritizují snižující se sortiment masa, masných, mlékářských a pekářských výrobků. Poukazuje se, že výrobní a obchodní organizace ve většině překračují plány, ale sortiment na trhu chybí. Je tomu tak například v Bratislavě. Ve Východočeském kraji je to jednotlivci zneužíváno k po-

litickému působení v neprospěch socialismu. Ve Středoslovenském kraji se ojediněle objevují fámy, že od 1. 1. 1989 dojde údajně ke zvýšení cen potravinářského zboží. V obchodních organizacích, provozech veřejného stravování a mezi lidmi se množí připomínky na zhoršující se dodávky nealkoholických nápojů /minerální vody, levnější druhy limonád/ a jejich vysoké ceny. V okrese Mladá Boleslav /Středočeský kraj/ občané vyslovují připomínky ke skupování potravin a dalšího zboží polskými občany.

V Západočeském kraji, ale i v dalších, spotřebitelé kritizují vysoké ceny zeleniny, například rajských jablíček, paprik /35,- Kčs za 1 kg/, což je neúnosné zejména pro mladé a vícečlenné rodiny. Nedostatečné je zásobování prodejen bramborami, například v okrese Prešov /Východoslovenský kraj/, kde převažuje naproti tomu velká nabídka různých bramborových výrobků. Tato situace vyvolává u občanů názor, že zemědělské podniky si své ekonomické ukazatele vylepšují na úkor spotřebitelů.

Trvale je poukazováno, že na vnitřním trhu chybějí výrobky z bavlny, kusové prádlo, módní oděvy a obuv pro všechny věkové kategorie. V Jihomoravském kraji opět vystupuje do popředí kritika vysokých cen dětského ošacení a obuvi. Nezměněná situace je u elektrotechnických a elektronických výrobků, pracích prostředků a stavebního materiálu. V n. p. Poldi SONP Kladno /Středočeský kraj/ se vyskytla fáma o údajném zdražení stavebnin od 1. července 1988. V souvislosti s blížícím se obdobím mototuristické sezóny je kritizován nedostatek náhradních dílů v autoservisech, čímž se prodlužuje doba oprav a narůstá nespokojenost s poskytovanými službami. V Bratislavě se rovněž projevují problémy se zásobováním zdravotnickými potřebami, které neúměrně ve velkém množství spolu se saponáty, skupují turisté z MLR. Obdobný stav se projevuje i v jiných okresech Středoslovenského kraje /skupování veškerého zboží/.

Nadále přetrvává nepříznivá situace v zásobování toaletním papírem, ubrousky a hygienickými kapesníky. MěV KSS Bratislava upozorňuje, že na základě informací Drobného zboží v Piešťanech, je na skladě větší množství toaletního

papíru dovezeného z Jugoslávie, u kterého zatím nebyla stanovena maloobchodní cena. V Nýrsku /Západočeský kraj/ byly pořizovány filmové a fotografické snímky z front u papírnictví při dodávkách toaletního papíru pracovníky západoněmeckých sdělovacích prostředků, které tentýž den uvedla ve zpravodajských relacích televize NSR.

Nepříznivé ohlasy se projevíly na televizní reklamy, propagující zboží, které je v krajích nedostatkové /motocykly Babeta, automobily Škoda 120, automatické pračky atd./. V okresech Strakonice, Jindřichův Hradec, České Budějovice /Jihočeský kraj/ se mezi občany ojediněle hovoří, že nedostatek spotřebního zboží je způsoben připravovanou úpravou maloobchodních cen, která bude realizována údajně se změnami důchodů k 1. říjnu 1988.

Značné obavy jsou vyjadřovány z dopadu samofinancování ve sféře obchodu a restauračních zařízení. Podle mínění lidí v Praze tento systém povede ke zvyšování cen, v nichž bude spotřebitel hradit náklady na rozsáhlou režii daných organizací. Vyslovují názor, že dopad bude stejný jako v oblasti služeb - zvýšení cen se neprojeví ve vyšší kvalitě.

Pozitivní ohlasy vyvolala opatření vlády ČSSR k řešení nedostatků v zásobování vnitřního trhu. Vyslovovány jsou požadavky k urychlení jejich realizace a důslednému zabezpečování. Naproti tomu se vyskytují názory, že nedostatky se zatím pouze vysvětlují, ale neřeší. Stranické organizace v Praze upozorňují, že tento nepříznivý stav vyvolává nedůvěru u pracujících. Vyslovovány jsou obavy, že monopolizací výrobních podniků dojde k upřednostňování jejich zájmů před spotřebitelskou poptávkou. S nastávající turistickou sezónou v Praze vzrůstá kritika nadměrného výskytu zejména spekulantů s valutami a tuzexovými poukázkami /tzv. veksláků/. Poukazuje se, že návodem k této činnosti je i film "Bony a klid", který podle názoru většiny věrně zachycuje současný stav. Jsou vyslovovány dotazy, jak kompetentní orgány budou situaci řešit.

Komunisté, ale i široká veřejnost pozorně sledovala průběh setkání s.M. Gorbačova a R. Reagana v Moskvě. Dosažené výsledky jsou v ohlasech považovány za úspěch vysoké úrovně sovětské diplomacie. Zejména členy a kandidáty strany zaujaly téze ÚV KSSS k 19. všesvazové stranické konferenci, které byly zveřejněny 27. května t.r. v denním tisku. Pozornost je soustřeďována především na problematiku, která posiluje vnitrostranickou demokracii a zásadu veřejné informovanosti. V souvislosti s tím jsou například v Západočeském kraji kladeny dotazy, zda bude celostátní konference KSČ. Politickoorganizační oddělení ÚV KSS postoupilo ÚV KSČ připomínku, kterou vznesl na členské schůzi ZO KSS č. 6 Ústavu marx-leninismu ÚV KSS s. Ďurkovič. Doporučuje svolat celostátní konferenci strany. Provést na ní náročnou analýzu dosavadního vývoje socialismu v naší společnosti a zásadního naplňování základních funkcí strany, zvýšení akčnosti vrcholných stranických orgánů i celých stranických struktur.

Se zájmem byla rovněž sledována návštěva a jednání generálního tajemníka ÚV KSČ s. M. Jakeše v ČLR, KLDŘ a MoLR. Uvítána je možnost vědeckotechnické spolupráce a vytváření smíšených podniků. Připomínky jsou k obecnému zpravodajství v Čs. televizi. Postrádá se konkrétní informace o tom, jak se zvyšující spolupráce s ČLR odrazí v nabídce žádaného čínského spotřebního zboží a v možnostech turistických cest do uvedené země.

V popředí názorové hladiny obyvatelstva jsou stále výsledky 9. zasedání ÚV KSČ, zejména otázky přestavby a demokratizace socialistické společnosti, se kterými je vyslovován souhlas. V rozhovorech mezi lidmi, na pracovištích, aktivech, seminářích i na členských schůzích ZO strany však zaznívají i pesimistické názory na úspěch přestavby. Zvláště v těch podnicích, kde nejsou realizovány návrhy pracujících na vytvoření státního podniku narůstá nedůvěra. Například v Gottwaldově /Jihomoravský kraj/ se v souvislosti s tím hovoří o tom, že centrálními orgány nejsou dodržovány zásady přestavby hospodářského mechanismu a lidé v tom spatřují snahu nadřazených článků o jejich

zachování. Vytýkány jsou nedostatky v centrálním řízení, čímž byly způsobeny současné problémy v ekonomice. Nespokojenost je také vyslovována se sestavením nové vlády, kde nedošlo k obměně funkcionářů. Jsou názory, že nelze očekávat ani jinou politiku. Připomíná se, že za chyby centrálních orgánů, vlády a ministerstev mají trpět zejména dělníci a těm, kdo je způsobil se nic nestane. V uvedeném okrese je také konstatováno, že u mládeže se vytváří nekritický obdiv ke kapitalistickým zemím i západnímu stylu života a přezíravý postoj k socialismu. V okrese Sokolov /Západočeský kraj/ je vyjadřována nedůvěra k tomu, že dojde k omezení počtu pracovníků centrálních orgánů, jejich rekvalifikaci a ke snížení administrativy. Zvláště u dělníků je vyslovována pochybnost i názor, který přetrvává, na demisi vlád, v němž je hodnocena jako formální akt. Ptají se "jak je možné, že tytéž osoby dnes vidí chyby a celých 20 let je dělaly. Ony jsou zodpovědny za současný stav" /ZO KSČ n.p. Chemické závody Sokolov, ZO KSČ č. 5 Sokolov, ZO KSČ č. 6 Plzeň - město a PO ČSD Plzeň - ZO KSČ Holoubkov/.

V Jihočeském kraji vyvolala ohlas informace o průběhu přestavby organizačních struktur podnikové základny, podaná sekretářem vládního výboru s. J. Matějkou v Rudém právu dne 25. května t.r.. Například komunisté ZO KSČ č. 14 v Písku žádají o vysvětlení, jak je možné, že někteří ministři Federální vlády nepochopili a neplní usnesení 7. zasedání ÚV KSČ a projekty na uspořádání státních podniků ve svých resortech nerespektují schválené zásady k přestavbě /z 18. 12.1987/. V podstatě jimi vytvářejí ještě příznivější podmínky pro monopolizaci výroby, což je v příkrém rozporu s požadavky. Upozorňují, že takovýto přístup prohlubuje obavy o úspěšné zvládnutí přestavby současnými vedoucími funkcionáři. Na některých členských schůzích ZO KSS v Bratislavě se hovořilo o tom, že se začínají rozšiřovat fámy o bývalých ministrech Janovicovi a Lérovi, kteří prý působí v zahraničí a požádali o azyl.

Komunisté oceňují informaci SÚV KSČ o aktivizaci a činnosti nepřátelských sil v procesu přestavby a demokratizace, se kterou se seznamují zbývající organizace na členských schůzích v měsíci

červnu. V ohlasech je požadováno tvrdší opatření proti nositelům těchto negativních tendencí. Stranické orgány v krajích a okresech a většina základních organizací projednala obsah uvedené informace v květnu. Přijatá opatření mají rozdílnou úroveň. Je v nich položen důraz zejména na to, aby stranické orgány a organizace věnovaly pozornost hodnocení politické situace v okruhu své působnosti, zvyšovaly účinnost masové politické práce, vedly rozhodný boj proti nežádoucím vlivům a mobilizovaly všechny poctivé občany k důslednému plnění závěrů 7. a 9. zasedání ÚV KSČ. Některé organizace však informaci pouze projednaly, někde jen výňatky a nepřijaly žádné závěry k účinnému boji proti nežádoucím jevům a k omezení vlivu jejich nositelů.

V souvislosti s tím byly vysloveny požadavky na včasnější a operativnější informování komunistů o konkrétních projevech činnosti protisocialistických sil i církevních organizací, aby na ni mohli se znalostí věci reagovat dříve, než určité jevy zneužije kontrapropaganda. V některých místech se projevilo, že většina členů strany nemá základní vědomosti o církevních strukturách, směrech jejich působení a není schopna ani posoudit co je škodlivé. Nepřipravenost se také projevuje u některých pedagogických pracovníků. Proto jsou žádána další fakta a argumenty.

Zazněly také připomínky, například v Západočeském kraji, že pokud jde o současnou církevní politiku je situace charakterizována jako ustupování z třídních pozic a uvolňování prostoru pro náboženství a církev /Kovosvit Holoubkov, ZO KSČ Hutě, ZO KSČ č.1 Škoďa Plzeň/. Kritizovány jsou i nové záměry v přihlašování k výuce náboženství na školách /Plzeň - jih/. Na zasedání ideologické komise CZV KSČ Správa chrámy Plzeň bylo upozorněno na to, že současný postup vlády ČSSR v náboženské politice může vést k zesílení vlivu církve na občany, především na mládež. Dotazy vznikají k otázce dopisu kardinála Tomáška, který zaslal vládě. Ve Východoslovenském kraji začali rodiče, zřejmě pod vlivem duchovních, odmítat dialog s učiteli o světovém názoru svých dětí. V souvislosti s tím se mezi starými komunisty hovoří o tom, že se v této oblasti ustupuje více, než v roce 1968 a vytváříme tím podmínky pro klerikalismus.

Severomoravský KV KSČ v informaci uvádí, že v okrese Přerov je zvláště aktivní ing. Hradílek, signatář Charty 77. V poslední době organizoval pietní akty k úmrtí Zajíce z Vítkova. Účastnil se pohřbu Wonky a Šavrdy i akce k výročí Masaryka v Lánech. O kontakt s Hradílkem projevil zájem i občan Hučín, který byl trestán podle HL. I. trestního zákona pro teror a ozbrojování a získal statut politického vězně. Finančně je podporován ze zahraničí. Další kontakt Hradílek má s F. Adamíkem, trestaným za ilegální rozmnožování náboženské literatury, který má propojení na reakční duchovní římskokatolické církve v rámci Olomoucké arcidiecéze a řád laiků. Na neděli 12. 6. t.r. se připravuje v Olomoucké katedrále mše a modlitby za jmenování nových biskupů. Přijímá se opatření, aby nedošlo k negativním jevům.

Předsednictvo jihočeského KV KSČ projednalo dne 2. 6. 1988 výsledky následné kontroly, kterou uskutečnila KKRK v součinnosti s OKRK a VLK JČ KNV v 98 objektech kraje v průběhu 1. čtvrtletí t.r. Jejím cílem bylo posoudit jak jsou plněna opatření přijatá v roce 1985 k realizaci závěrů vyplývajících z dopisu PÚV KSČ k prohloubení účinnosti boje proti porušování zásad socialistické zákonnosti, morálky a disciplíny.

Předsednictvo konstatovalo, že došlo pouze k dílčímu zlepšení, které se týká především zvýšeného počtu kontrol. V jednotlivých případech byla zjištěna i vyšší náročnost v přijímaných závěrech a to jak na úrovni stranických orgánů, základních organizací, tak i v hospodářské sféře. Do této oblasti jsou nyní častěji ukládány konkrétní úkoly členům a kandidátům strany. K tomu bylo využito i komplexního hodnocení kádrů v roce 1986.

Přesto však poznatky získané následnou kontrolou ukazují, že dopis předsednictva ÚV KSČ se dosud nestal součástí každodenního řízení, schází komplexní a náročný přístup k němu. Důsledkem je přetrvávání mnoha nedostatků zjištěných prověrkou v roce 1985. Zásady dopisu nejsou náročně spojovány s bojem proti ztrátám ve výrobě a s porušováním pracovní kázně. Problémy zůstávají ve vytváření ovzduší vysoké náročnosti a nesmiřitelnosti vůči všem negativním jevům. Svůj podíl má málo účinná masová politická práce, nízká úroveň výchovy a disciplinární činnosti. Nedostatečná je úroveň uplatňování práva stranické kontroly směrem k důsledné realizaci dopisu PÚV KSČ a to ve většině základních organizací. Trvalou metodou jejich práce se zatím nestalo veřejné skládání účtů. Praxe vzít pod stranickou kontrolu případně pod kontrolu celého pracovního kolektivu špatnou práci a nemorální jednání jednotlivců, včetně vyvození konkrétních postihů, se dosud nevžila. Kontrola potvrdila, že funkcionářům ZO KSČ chybí především komplexní a konkrétní rozbor a vlastní poznání jak jednotliví komunisté na svěřeném úseku a v pracovních kolektivech prosazují a upevňují pracovní kázeň, pořádek, důslednost a odpovědnost. Například v Okresním ústavu národního zdraví Prachatice se od roku 1985 v mnoha případech nezměnilo nic. Nadále existují manka, likvidační komise nepracuje, za 3 roky nebyla provedena inventura.

Opatření přijímaná výborem ZO jsou nedostatečná, chybí odpovědný přístup a odvaha vyvozovat závěry. Povrchnost se projevila i v ZO KSČ č. 6 a č. 8 n.p. Motor České Budějovice, kde přetrvávají nedostatky v zajištění ostrahy objektu. Základní organizace projevují vůči komunistům v hospodářském vedení malou náročnost.

Podíl komunistů v ROH a v SSM na realizaci dopisu PÚV KSČ je stále nepatrný a v některých organizacích téměř žádný. Jednou z příčin je, že ZO KSČ nevyžadují při hodnocení činnosti těchto organizací zhodnocení jejich podílu v této oblasti. Nedostatečná a málo účinná je také výslednost práce u vnitřních kontrolních systémů. Například v RaJ Tábor bylo za posuzované období od roku 1985 vykázáno vnitropodnikovými kontrolními a revizními orgány 8 500 revizí a kontrol, v n.p. Škoda a v Jihočeském průmyslu masném 500. Jejich účinnost a výslednost však neodpovídá charakteru a stupni závažnosti nedostatků, které se v organizacích vyskytují a nejsou těmito vnitropodnikovými orgány včas zjišťovány a řešeny. Orientují se převážně na méně podstatné, často okrajové problémy a provinění. Jejich přístup k závěrům dopisu je ryze kvantitativní. Většina závažných nedostatků v porušování socialistické zákonnosti je odhalována vnějšími kontrolními orgány.

Příčiny zjištěného stavu spočívají v podceňování dopisu PÚV KSČ a zásad v něm obsažených, v nedůslednosti, malé náročnosti a tolerantnosti ze strany hospodářských pracovníků, stranických organizací, společenských organizací Národní fronty, v nedostatečné a formální kontrole. Potvrdilo se také, že někteří vedoucí pracovníci dosud plně nepochopili smysl a význam dopisu PÚV KSČ a usnesení vlády ČSR č. 13/83. Chápeu tyto dokumenty tak, že neoprávněné obohacování se týká pouze rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Nepřipouštějí, že neoprávněný prospěch získávají i zkreslováním hospodářských výsledků - jako například vykazováním neodvedené práce a výroby, zkreslováním materiálové nákladovosti, nesprávným vykazováním ztrát z nekvalitní výroby apod. Například v n.p. Jitona Soběslav došlo ke zkreslení limitu stavu zásob tím, že v prosinci 1987 byl odúčtován ze stavu zásob podniku materiál ve výši 745 166 Kčs a tento přefakturován jiným odběratelům. Tím byl zkreslen ukazatel doby

obratu zásob, což je jedna z premiových podmínek vedoucích hospodářských pracovníků i údaje v ročním rozboru hospodaření za rok 1987. V Kožedělném a gumárenském podniku v Táboře bylo zjištěno, že zápisy o převzetí strojů a zařízení byly vyhotovovány před jejich skutečným dodáním. Tímto způsobem došlo k neoprávněnému zúčtování odpisů do nákladů organizace a tím i ke krácení důchodové daně organizace v roce 1986 o 23 564 Kčs a v roce 1987 o 9 105 Kčs. Vedle těchto případů, které charakterizují porušování hospodářské a pracovní kázně, bylo kontrolou zjištěno, že se vyskytují i takové přestupky a provinění, které svědčí o zneužívání funkcí vedoucími pracovníky v podnicích, organizacích i ve státní správě. Motivem je snaha získat osobní výhody, prospěch a obohacení. Dokazují to i často se vyskytující stížnosti, ve kterých je upozorňováno na zneužívání služebních automobilů, na vzájemné poskytování protislužeb různého charakteru, získávání majetkového a finančního prospěchu, neoprávněné přidělování bytů, rozkrádání potravin ve školních kuchyních, internátech apod.

Znepokojivý je stále vysoký počet komunistů, kteří porušují zásady dopisu PÚV KSČ i Stanovy strany a nejsou z toho vždy vyvozovány závěry. Například u podniku Lesostavby Třeboň bylo v průběhu roku 1986 a 1987 zjištěno porušení pracovní kázně u 13 členů strany. Pouze v jednom případě bylo použito stranického trestu. V okrese České Budějovice bylo v roce 1986 - 87 ze 103 členů KSČ, kteří byli v různém trestním řízení řešeno stranicky pouze 40 a s 20 členy nebylo vůbec jednáno.

Ve všech organizacích, ve kterých byly prověrkou zjištěny nedostatky byla přijata doplňující opatření. Předseřnictvo jihočeského KV KSČ v usnesení uložilo projednat výsledky uvedené kontroly na všech úrovních stranického řízení za účasti vedoucích hospodářských pracovníků, na poradách stranického aparátu a aktivu. Vedoucím tajemníkům OV KSČ uložilo pravidelně a důsledně kontrolovat realizaci dopisu PÚV KSČ.